روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

پنجشنبه ۱۲ شهریور ۱۴۰۵ | ۲۱ ربیع الاول ۱۴۴۸
۱۲ صفحه روزنامه
سال بیست‌وهفتم | شماره ۷۴۰۷
Thursday | September 3 | 2026

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

ردپای بمب‌های نقطه‌زن در جشن عروسی کوهستک

در کوچه‌پس‌کوچه‌های ساحلی «کوهستک»، شهری آرام از توابع شهرستان سیریک، باد شرجی با بوی خاک سوخته و باروت درآمیخته است. شبی که قرار بود آغاز پیوند دو جوان و سرآغاز یک زندگی مشترک باشد، زیر غرش ناگهانی موشک‌ها به مسلح رویاها تبدیل شد. آوای کل کشیدن زنان و موسیقی محلی ناگهان در میان انفجاری هولناک و فروریختن سقف آوار خاموش شد؛ شبی که لباس سپید عروس به رنگ خون درآمد و حجله شادی به ماتم‌کده‌ای بدل گشت.

مختصات یک فاجعه

حالا و با انتشار تصاویر ماهواره‌ای و داده‌های مکانی ابعاد تکان‌دهنده‌ای از این حمله شبانه را فاش کرده است. براساس تحلیل‌های جغرافیایی منتشرشده، دو نقطه مجزا در این منطقه مسکونی هدف قرار گرفته‌اند: یک دکل مخابراتی در مختصاتی مشخص و یک خانه مسکونی که همزمان میزبان مراسم عروسی ده‌ها تن از اهالی بی‌گناه بود. بررسی فاصله میان این دو نقطه نشان می‌دهد که سازه مسکونی حدود ۱۳۶ متر از دکل مخابراتی فاصله دارد. این رقم، حقیقت تلخ و تکان‌دهنده‌ای را در برابر دیدگان ناظران حقوق بشری و کارشناسان نظامی قرار می‌دهد؛ چراکه سلاح‌های هدایت‌شونده و نقطه‌زن آمریکا در بدترین شرایط و حتی با فرض اختلال شدید در سیستم‌های مکان‌یابی جهانی، خطای دایره‌ای محتملی بین ۵ تا حداکثر ۳۰ متر دارند. فاصله ۱۳۶ متری میان دو هدف، فرضیه هرگونه «خطای سهوی محاسباتی» را کاملا باطل می‌کند و نشان می‌دهد که این خانه مسکونی، نه یک آسیب جنبی غیرعمد، بلکه هدفی مستقل و مستقیم در تهاجم هوایی بوده است. عدم پاسخگویی سنتکام و اعلام رسمی این موضع که هیچ استدلالی درباره این حمله ندارد هم صحت این گزاره را تأیید می‌کند.

سوگ کوهستک؛ هلهله‌هایی که در آوار گم شدند

شاهدان عینی در کوهستک از لحظاتی سخن می‌گویند که توصیف آن دل هر انسانی را به درد می‌آورد. مادری که قاب عکس فرزند جان‌باخته‌اش را در میان آوار سیمانی جست‌وجو می‌کند و مردانی که با دست‌های خالی خاکسترهای به‌جامانده از سفره عقد را کنار می‌زنند. صدای ناله‌های شبانه در ساحل کوهستک با موج‌های دریا یکی شده است. کودکان وحشت‌زده‌ای که هنوز در شوک موج انفجار، به دیوارهای فروریخته خیره مانده‌اند، نمی‌دانند چرا آسمان شب به جای نورافشانی جشن، آتش و مرگ بر سرشان بارید.

اینجا در جنوب، سنت‌ها ریشه‌دار و پیوندهای خانوادگی عمیق است؛ یک عروسی یعنی حضور تمام اهل محله و بستگان دور و نزدیک. حمله به چنین تجمعی، داغی جمعی بر پیکره یک شهر ساحلی کوچک نشانده و خانواده‌های متعددی را در سوگی بی‌پایان فرو برده است.

زنجیره بی‌پایان و جنایات؛ از میناب و قشم تا لامرد

تراژدی کوهستک رویدادی منفرد یا استثنایی در تاریخ جنایت‌های نظامی آمریکا در منطقه خلیج‌فارس نیست؛ بلکه برگ دیگری از زنجیره جنایاتی است که مردم جنوب ایران سال‌هاست داغ آن را بر دل دارند. خاطره تلخ پرواز مسافربری شماره ۶۵۵ بر فراز آب‌های قشم که با شلیک موشک ناو آمریکایی وینسنس صدها مسافر بی‌گناه از جمله ده‌ها کودک را در اعماق خلیج‌فارس به شهادت رساند، هنوز در ذهن این مردم زنده است؛ زخمی که هرگز التیام نیافت. یاد کودکان مدرسه شجره طیبه به نوعی حالا به خاطره جمعی نسلی از ایرانیان تبدل شده است.

از سوی دیگر، مردم میناب و مناطق مجاور نیز بارها سایه سنگین حملات کور و خسارت‌بار به زیرساخت‌های زیستی و مناطق پیرامونی خود را تجربه کرده‌اند؛ حملاتی که نه‌تنها جان غیرنظامیان، بلکه معیشت نخل‌داران و صیادان بومی را نشانه رفته است. در لامرد و دشت‌های جنوبی نیز، تاریخ گواه بمباران‌هایی است که با ادعای اهداف راهبردی، سکونتگاه‌های روستایی و مردم عادی را به خاک و خون کشید و خانواده‌های بسیاری را داغدار کرد. فاجعه کوهستک امتداد مستقیم همین الگو از بی‌اعتنایی آشکار به جان غیرنظامیان و موازین بنیادین حقوق بین‌الملل بشردوستانه است.

پرونده‌ای گشوده در برابر وجدان جهانی

هدف قرار دادن مستقیم یک محله مسکونی در جریان برگزاری یک مراسم سنتی، از دیدگاه کنوانسیون‌های ژنو نقض صریح اصل تفکیک میان اهداف نظامی و غیرنظامی به‌شمار می‌رود. افکار عمومی و نهادهای مستقل حقوق بشری اکنون در برابر شواهد انکارناپذیر تصویری و مختصات دقیق جغرافیایی قرار دارند؛ اسنادی که نشان می‌دهند چگونه تکنولوژی‌های پیشرفته جنگی به جای دقت در جلوگیری از تلفات غیرنظامی، برای تبدیل یک جشن خانوادگی به فاجعه‌ای انسانی به کار گرفته شده‌اند. امروز کوهستک در سکوتی سنگین به سر می‌برد؛ چراغ‌های خاموش، تورهای صیادی معلق و بادکنک‌های ترکیده‌ای که در میان خروارها خاک و بتن گیر افتاده‌اند. تاریخ ثبت خواهد کرد که در شبی آرام در سواحل جنوب، چگونه خنده‌ها زیر آتش بمب‌های هوشمند مدفون شد و جای پای یک جنایت آشکار بر نقشه جغرافیای این سرزمین نقش بست.

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۴	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۲۰
غروب آفتاب: ۱۸:۲۹	اذان صبح فردا: ۰۴:۱۲
اذان مغرب: ۱۸:۴۸	طلوع خورشید فردا: ۰۵:۳۸

امروز در تاریخ

- روز مبارزه با استعمار انگلیس
- شهادت رئیسعلی دلواری/۱۲۹۴

حکمت

امام کاظم(ع): کسی را که به تو امید دارد، ناامید نکن.
بحارالانوار

واحه

تا میل نباشد به وصال از طرف دوست
سودی نکند حرص و تمنا که تو داری/سعدی

شمیم رحمت

- پیامبر اکرم(ص): از غیبت و سخن چینی بپرهیزید! چون غیبت روزه را می‌شکند و سخن چینی موجب عذاب قبر می‌شود./کنزالعمال

مشق عشق

- شهید سید داوود مشکار: به نام او که از اویم، به نام او که زنده به اویم، زندگی‌مان به خاطر اوست، بودنم از اوست، رفتنم به اوست، یارم اوست، جانم اوست، معشوقم اوست احساسش می‌کنم با قلبم، با ذره ذره وجودم و با تمام سلول‌هایم. ای همه چیزم، به یادت هستم. به یادم باش که بی‌تو هیچ و پوچ خواهم بود.

یادداشت

دکتر سیدنظام مولاهویزه | شاعر و نویسنده

در جست‌وجوی آرامش؛ از زمین تا آسمان رضوی

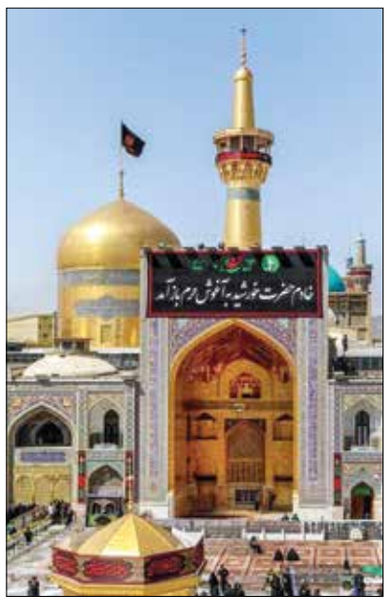

دوم شهریور بود؛ روزی که دل‌ها برای رسیدن به سوی آرامش می‌تپید. در همراهی با همسرعزیزم و فرزندم، علی، بال‌های شوق گشودیم و راهی مشهد مقدس شدیم. در این مسیر، گویی تقدیر می‌خواست که ما تنها نباشیم؛ علیرضا حسین‌زاده و فرزاد مهرجویی‌جوادی، در همان لحظه‌ای که هواپیما از زمین جدا شد و به‌سوی آسمان پرکشید، همدل و هم‌سفر ما شدند و گرمای حضورشان، خنکای سفر را دوچندان کرد. سپس، گویی زنجیره این پیوند دلتنگی کامل شد و دکتر منصور منتظری، علیرضا فرجی و سروش ستایش نیز به این کاروان ملحق شدند. ما نه تنها همسفر، که در اندوه و اشتیاق، سایه به سایه در کنار هم بودیم در فضای غریب و مهیب حرم، جایی که صدای هیاهوی گریه زائران در هر گوشه می‌پیچد و هر کسی باری از غم را به پیشگاه آقا می‌ریزد، ما در سکوتی تکان‌دهنده ایستاده بودیم. بوی عود و گلاب با صدای ناله‌های ممتد زائران درهم آمیخته و هر صدای گریه‌ای، گویی تکراری از یک درد قدیمی بود.

در آن لحظات، در حالی که دست فرزندم علی و همسرم را می‌فشردم، یاد مظلومیتی افتادم که در پس این شکوه حرم نهفته است. به یاد نوه عزیز رهبری افتادم؛ کسی که در مسیر حق، چه تازیانه‌هایی بر شانه‌هایش نشست و به یاد عروس مظلوم ایشان، دختر استاد قلم و سیاست، دکتر حدادعادل که در سکوتی صبورانه، بار سنگین این مظلومیت را بر دوش می‌کشد. در زیر گنبد کبود آقا، جایی که هر تپش قلبی به فریاد تبدیل می‌شود، در کنار خانواده، اندوهی غریب اما شیرین در دل داشتیم. در زیارت مرقد رضای قدوس(ع)، هر یک از ما تکه‌ای از غم‌های‌مان را به پیشگاه ایشان ریختیم. در آن لحظات، در میان ازدحام زائران، حس کردیم که تمام این همراهی‌ها و پیوندهای انسانی، تنها برای این بود که در نهایت، در کنار هم، سر بر آستان کریمان بگذاریم و از غوغای دنیا، به آرامش ابدی زیارت پناه ببریم.

پیشخوان

عاشقانه‌هایی در جنگ

«آفتابگردان‌های کور»؛ روایت بخشی از عواقب جنگ داخلی اسپانیا

نویسنده: آلبرتو مندس
مترجم: آرمان امین
نشر: برج
سال انتشار: ۱۴۰۴

«آفتابگردان‌های کور» داستانی نوشته آلبرتو مندس، نویسنده اسپانیایی است. در میان جوایزی که به این کتاب اعطا شده به جایزه نقد روایت کاستیلیان در سال ۲۰۰۴ و جایزه ملی روایت در سال ۲۰۰۵ می‌توان اشاره کرد. این اثر شامل چهار قطعه کوتاه است که درهم‌تنیده شده‌اند. این کتاب درباره جنگ داخلی اسپانیاست که چهار فصل دارد و هر قسمت، داستان متفاوتی را روایت می‌کند که به یکدیگر مرتبط هستند و خطی که آنها را به‌هم متصل می‌کند، رویدادهای خاصی است که در یک دوره حدودا چهارساله و بین سال‌های ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۲ رخ داده‌اند. هدف نویسنده روایت بخشی از عواقب متحمل شده توسط ساکنان اسپانیا در طول درگیری‌های داخلی و پس از آن بوده است.

اما داستان این کتاب درباره مردی به نام لورنزو است که خاطرات گذشته را مرور می‌کند و ۹ سالگی خود را در زمان جنگ‌های داخلی اسپانیا به‌یاد می‌آورد. او با مادرش النا و پدرش ریکاردو زندگی می‌کند. پدر لورنزو به‌دلیل مسائل سیاسی و مخالفت با حکومت، مجبور است خود را مخفی کند.

درجهت عکس

امیر بی‌آزار/ ایسنا

اقتدار در هرمز

مدیریت تنگه هرمز، این آبراه استراتژیک جهان و گلوگاه انرژی حدود هفت ماه به‌دلیل حملات تروریستی آمریکا و تجاوز به حاکمیت ایران دچار تغییرات بنیادی شده است. این آبراه تا پیش از این و در طول تاریخ محل عبور و مرور امن همه کشتی‌ها بود اما با آغاز تجاوز آمریکا، ایران تصمیم گرفت تا با اقتدار حاکمیت تاریخی خود بر تنگه هرمز را تثبیت کند.

دوردنیا

بازی با جاسوسی!

آژانس جاسوسی آلمان به دنبال استخدام گیمرها به عنوان مأمور مخفی!

سازمان اطلاعات خارجی آلمان، موسوم به BND، برای جذب نیروهای تازه در حوزه فناوری و امنیت سایبری، به یکی از غیرمعمول‌ترین محل‌های استعدادیابی روی آورده است: نمایشگاه بازی‌های ویدئویی ۲۰۲۶ در شهر کلن. این سازمان قرار است از ۲۶ تا ۳۰ آگوست با غرفه‌ای اختصاصی در بزرگ‌ترین رویداد صنعت بازی اروپا حاضر شود؛ حضوری که هدف آن نه تبلیغ یک بازی تازه، بلکه شناسایی افرادی است که توانایی‌های فنی و ذهنی لازم برای فعالیت در میدان رو به گسترش جنگ سایبری را دارند. مقام‌های BND می‌گویند میان مهارت گیمرهای حرفه‌ای و نیازهای یک سرویس اطلاعاتی مدرن، همپوشانی چشمگیری وجود دارد.

از دنیای بازی تا عملیات اطلاعاتی

BND برای جلب توجه بازدیدکنندگان، یک بازی اختصاصی با عنوان «BND Legends» طراحی کرده است؛ محصولی با محوریت عملیات مخفی، حل مأموریت‌های پیچیده و هک. بازدیدکنندگان نمایشگاه می‌توانند این بازی را تجربه کنند و در قالبی سرگرم‌کننده، با بخشی از توانایی‌های مورد نیاز در مشاغل اطلاعاتی و سایبری آشنا شوند.

اما هدف از این بازی تنها سرگرمی یا تبلیغ نیست. بر پایه گزارش‌های منتشرشده، افرادی که در جریان بازدید یا ارزیابی اولیه، مهارت‌های فنی قابل‌توجهی از خود نشان دهند، ممکن است به شرکت در آزمونی پنج‌مرحله‌ای دعوت شوند. این آزمون برای سنجش دانش و توانایی متقاضیان در زمینه‌هایی مانند امنیت شبکه، تحلیل دیجیتال و مقابله با نفوذ سایبری طراحی شده است.

به باور مقام‌های این سازمان، بازی‌های ویدئویی رقابتی و پیچیده می‌توانند مهارت‌هایی مانند حل مسأله در شرایط فشار، تمرکز طولانی‌مدت، تصمیم‌گیری سریع، کار گروهی و پیگیری مداوم برای رسیدن به هدف را تقویت کنند؛ توانایی‌هایی که در بسیاری از مأموریت‌های فنی و اطلاعاتی نیز اهمیت دارند.

نگرانی از تهدیدهای سایبری

حرکت BND برای جذب گیمرها در شرایطی صورت می‌گیرد که آلمان، مانند بسیاری از کشورهای اروپایی، با نگرانی فزآینده‌ای نسبت به حملات سایبری روبه‌روست.

مقام‌های آلمانی طی سال‌های گذشته بارها از هدف قرار گرفتن نهادهای دولتی، شبکه‌های ارتباطی، شرکت‌ها و زیرساخت‌های حساس کشور خبر داده‌اند؛ حملاتی که در مواردی به گروه‌های هکری مرتبط با روسیه نسبت داده شده‌اند.

برلین در واکنش به این وضعیت، به دنبال تقویت ظرفیت‌های دفاعی و اطلاعاتی خود در فضای دیجیتال است. همزمان، بحث‌هایی درباره اصلاح اختیارات قانونی BND مطرح شده تا این نهاد بتواند در برابر حملات خارجی، واکنش فعال‌تری نشان دهد؛ رویکردی که گاه با عنوان «هک در پاسخ به هک» توصیف می‌شود.

چهره تازه جاسوسی در قرن بیست‌ویکم

حضور BND در این جشنواره نشان‌دهنده تغییر تدریجی چهره سرویس‌های اطلاعاتی است. جاسوسی مدرن دیگر تنها در قالب مأموران مخفی، اسناد محرمانه و عملیات میدانی تعریف نمی‌شود؛ بخش مهمی از رقابت میان دولت‌ها اکنون در شبکه‌های رایانه‌ای، پایگاه‌های داده و زیرساخت‌های دیجیتال جریان دارد.

برای BND، نمایشگاه بازی‌های ویدئویی می‌تواند محل مناسبی برای یافتن نیروهایی باشد که با منطق فناوری و فضای دیجیتال بزرگ شده‌اند. در این نگاه، یک گیمر ماهر شاید در آینده نه‌فقط قهرمان یک بازی، بلکه بخشی از خط مقدم دفاع سایبری آلمان باشد.